

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany Art. I. i §. §. 73. i 74. ustawy budowniczej z 4. kwietnia 1889. Dz. u. kr. Nr. 31.

Wysoki Sejmie!

Przy każdorazowym przedkładaniu Wysokiemu Sejmowi projektu ustawy budowniczej dla wsi i pomniejszych miast i miasteczek, przedkładał Wydział krajowy razem z powyższym projektem także projekt zmiany §. §. 73. i 74. ustawy budowniczej dla 131 znaczniejszych miejscowości w kraju z dnia 4. kwietnia 1889 dz. u. kr. Nr. 31. — mającej na celu skrócenie toku instancyi w sprawach budowniczo-policyjnych w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 29. listopada 1890.

Ponieważ jednak odnośne sprawozdania komisji sejmowej o projekcie ustawy budowniczej dla wsi i pomniejszych miast i miasteczek nie weszły na porządek dzienny Wysokiego Sejmu, przeto i projekt zmiany §. §. 73. i 74. ustawy budowniczej z roku 1889 nie wszedł również na porządek dzienny Wysokiego Sejmu.

Obecnie przedkłada Wydział krajowy ten ostatni projekt osobno z następującą jednak zmianą:

Ustawa gminna dla 131 znaczniejszych gmin w kraju z 3. lipca 1896 dz. u. kr. Nr. 51, obejmuje pomiędzy innemi także gminy, które dotychczas nie mają żadnej ustawy budowniczej, mianowicie: Andrychów, Barysz, Baranów, Błażowa, Boleszowce, Brzostek, Cieżkowice, Jagielnica, Janów (pow. Gródek), Jaryczów nowy, Jordanów, Kalwarya, Krakowiec, Łopatyn, Mosty wielkie, Niemirów, Nisko, Rożniatów, Rozwadów, Sędziszów, Skawina, Szczakowa i Wilamowice, razem przeto 23 gmin.

Natomiast ustawie budowniczej dla 131 znaczniejszych miejscowości z d. 4. kwietnia 1889 dz. u. kr. Nr. 31. podlegają pomiędzy innemi gminy, które nie zostały objęte wspomnianą wyżej ustawą gminną z 3. lipca 1896, a mianowicie:

Bircza, Chorostków, Dubiecko, Dynów, Głogów, Jezierzany, Kopeczyńce, Krystynopol, Łysiec, Mielnica, Niżniów, Obertyn, Otynia, Pistyń, Podkamień, Potok złoty, Skała, Sołotwina, Strusów, Toporów, Ulanów i Żmigród, razem 22 gmin.

Porównanie gmin ostatnich z pierwszymi wykazuje, że między ostatnimi jest większa część uboższych zarówno co do majątku gminy samej jak i jej mieszkańców a mimo to podlegają gminy rzeczonym ostrzejszym przepisom budowniczo-policyjnym, podczas gdy gminy pierwsze, stojące w ogóle wyżej pod względem majątkowym, jak to nadmieniliśmy, żadnej dotąd nie mają ustawy budowniczej.

Już zatem z tego powodu słusznem jest, żeby one poddane zostały przepisom ustawy budowniczej chociaż takiej samej, jakiej już podlegają gminy od nich uboższe.

Nadto, skoro czynniki ustawodawcze uznały poszczególnione na wstępie gminy jako zdolne do zadań wyższej administracji gminnej w ogóle, to konieczną jest rzeczą ułatwić ich zarządom spełnianie tych zadań.

Brak stosownych przepisów policyjnych celem strzeżenia mieszkanców i ich mienia przed klęskami pożaru i rozmaitych chorób epidemicznych, zatem brak odpowiedniego sposobu ochrony tych mieszkańców przed zubożeniem musi z czasem spowodować, jeśli już nie brak środków ze strony zarządów tych gmin do sprawowania wyższej administracji gminnej, to w każdym razie poważniejsze pod tym względem utrudnienie.

Dlatego też proponuje Wydział krajowy w myśl swego pierwotnego projektu z 28. lutego 1893, L. 9.536 (aleg. sten. spr. Nr. 56. z r. 1892/3), ażeby ustawę budowniczą z 4. kwietnia 1889 Nr. 31. dz. u. kr. rozszerzyć i na te gminy podlegające ustawie gminnej z 3. lipca 1896 Nr. 51. dz. u. kr., które nie mają dotąd żadnej ustawy budowniczej i w tym celu zmienić stosownie Art. I. ustawy z 4. kwietnia 1889 Nr. 31. dz. u. kr.

Co do zmiany zaś §. 73. i 74. tej ostatniej ustawy Wydział krajowy zaznacza, że zmiana ta jest niezbędną. Czyni ona bowiem nietylko zadość uchwale Wysokiego Sejmu z 29. listopada 1890., ale usuwa także tę niewłaściwość, że ze 131 gmin podlegających rzeczonej ustawie budowniczej, w 109 gminach skrócony już został tok instancyi w sprawach budowniczo-policyjnych na zasadzie §. 36. ustawy gminnej z 13. marca 1889 Nr. 24. dz. u. kr., oraz §. 35 ustawy gminnej z 3. lipca 1896 Nr. 51. dz. u. kr., natomiast w 22 gminach wyżej poszczególnionych Rada gminna i nadal pozostała instancją drugą.

Wydział krajowy przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony /- projekt zmiany Art. I i §§. 73. i 74. ustawy z 4. kwietnia 1889 dz. u. kr. Nr. 31.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów dnia 2. listopada 1897.

Marszałek krajowy
w zastępstwie:

Antoni Jaxa Chamiec mp.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński mp.
Członek Wydziału krajowego.

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca Art. I. tudzież §§. 73. i 74. ustawy krajowej z 4. kwietnia 1889. Nr. 31. dz. u. kr.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam jak następuje :

Art. A.

Postanowienia Art. I. oraz §§. 73. i 74. ustawy krajowej z dnia 4. kwietnia 1889, Nr. 31. dz. u. kr. w dotychczasowem brzmieniu zostają uchylone i mają opiewać, jak następuje :

Art. I.

Przepisom niniejszej ustawy podlegają następujące miejscowości : Andrychów, Baranów, Barysz, Bełż, Biecz, Bircza, Błazowa, Bóbrka, Bohorodeczany, Bolechów, Bołszowce, Borszczów, Brzesko, Brzostek, Brzozów, Budzanów, Bursztyn, Busk, Chodorów, Chorostków, Chrzanów, Chyrów, Cieszanów, Ciężkowice, Czortków, Dąbrowa, Delatyn, Dębica, Dobczyce, Dobromil, Dolina, Dubiecko, Dukla, Dynów, Gliniany, Głogów, Grybów, Grzymałów, Halicz, Horodenka, Husiatyn, Jagielnica, Janów (pow. Gródek), Jaryczów nowy, Jaworów, Jazłowiec, Jezierzany, Jordanów, Kalwarya, Kałusz, Kamionka strumiłowa, Kańczuga, Kęty, Kolbuszowa, Komarno, Kopeczyńce, Kosów, Kozowa, Krakowiec, Krystynopol, Kulików, Kutry, Leżajsk, Limanowa, Lisko, Lubaczów, Łańcut, Łopatyn, Łysiec, Maków, Mielec, Mielnica, Mikołajów (pow. Żydaczów), Mikulińce, Monasterzyska, Mościska, Mosty wielkie, Muszyna, Myślenice, Nadwórna, Niemirów, Niepołomice, Nisko, Niżniów, Niżankowice, Nowy Targ, Obertyn, Olesko, Oświęcim, Otynia, Peczeniżyn, Pilzno, Pistryń, Piwniczna, Podhajce, Podkamień (pow. Brody), Podwołoczyska, Pomorzany, Potok złoty, Przemysłany, Przeworsk, Radomyśl (pow. Mielec), Radymno, Radziechów, Rawa ruska, Rohatyn, Ropczyce, Rozdół, Rozwadów, Roźniatów, Rudki, Rudnik (pow. Nisko), Rymanów, Sasów, Sądowa Wisznia, Sędziszów, Sieniawa, Skala, Skala, Skawina, Skole, Sokołów (pow. Kolbuszowa), Sołotwina, Starasól, Staremiasto, Stary Sącz, Strusów, Strzyżów, Sucha, Szczakowa, Szczerec, Tarnobrzeg, Tłumacz, Toporów, Trembowla, Tuchów, Turka, Tyczyn, Tyśmienica, Uhnów, Ulanów, Ustrzyki dolne, Wilamowice, Wiśnicz nowy, Wojnicz, Zabłotów, Załósce, Zator, Zbaraż, Zborów, Żmigród, Żurawno, Żydaczów, Żywiec.

§ 73.

Zwierzchność gminna.

Zwierzchność gminna czuwa nad przestrzeganiem przepisów tej ustawy.

Zwierzchność gminna daje pozwolenie na budowę (konsens) i przestrzega, ażeby:

- a) nie budowano bez uzyskania prawomocnego konsensu ;
- b) zachowano linię regulacyjną i poziom ;
- c) ściśle stosowano się do zatwierdzonego planu budowy ;
- d) do wykonania budowy używano osób upoważnionych w myśl §. 21. i
- e) używano tylko dobrego, trwałego materiału.

Przy spostrzeżeniu uchybień winna Zwierzchność gminy w wypadkach pod a) b) i c) wymienionych wstrzymać dalszą budowę, w wypadku pod d) usunąć nieupoważnionego wykonawcę od dalszej budowy, a w wypadku pod e) zarządzić uprzątnięcie z placu budowy materiału za nieodpowiedni uznanego.

Od rozporządzeń Zwierzchności gminnej można na ręce naczelnika gminy wnieść rekurs do Wydziału powiatowego w nieprzekraczalnym terminie dni 14 od dnia doręczenia lub ogłoszenia rozporządzenia z wyjątkiem wypadków, przewidzianych w §. 3. niniejszej ustawy.

Rekurs od zarządzenia, wstrzymującego budowę rozpoczętą, nie ma mocy odraczającej.

§. 74.

Rada gminna.

Rada gminna załatwia następujące sprawy:

a) zarządza sporządzenie ogólnego planu miasta; zatwierdza go i czuwa nad jego peryodycznem uzupełnieniem przez Zwierzchność gminną;

b) zatwierdza plany budynków, przeznaczonych na cele gminy lub zakładów gminnych;

c) zatwierdza plany podziału znaczniejszych obszarów na parcele budowlane (§. 18.);

d) uchwala plan regulacyjny przy odbudowaniu zniszczonych części miasta (§. 19.);

e) oznacza części obszaru miejskiego, w których tylko materiał ogniotrwały do budowy użytym być może (§. 24.);

f) w gminach, w których materiał ogniotrwały jest nader kosztowny lub ludność uboga, postanawia za zatwierdzeniem Rady powiatowej, że w następującym przeciągu lat 10, z wyjątkiem mieszkalnych domów piętrowych, wszystkie inne budynki na całym obszarze z muru pruskiego lub drzewa stawiane być mogą (§. 24. lit. c.);

g) oznacza, przy których ulicach i placach publicznych budynki z materiału nieogniotrwałego mają być stawiane na fundamentach murowanych i na podmurowaniu 50 cm wysokim (§. 25.);

h) uchwala w wypadkach przewidzianych §. 47. wyjątkowe i czasowe uwolnienie od obowiązku pokrywania dachów ogniotrwałym materiałem;

i) wydaje obowiązujące przepisy o systemie kanalizacyi (§. 52.);

k) oznacza okręg miasta, w którym tylko piętrowe domy stawiać wolno i daje wyjątkowe pozwolenie na stawianie domu parterowego w tym okręgu (§. 57.);

l) oznacza materiał, jaki ma być użyty do ułożenia chodnika przed nowym budynkiem w pewnej ulicy lub części miasta (§. 59.);

m) oznacza wysokość taksy dla znawców za oględziny nowo wybudowanych domów (§. 68.).

Uchwały Rady gminnej w sprawach tu pod a), b), c), d), e), g), i), k), określonych, winny być w obrębie gminy ogłoszone. Od tych uchwał wolno stronom interesowanym wnieść za pośrednictwem Zwierzchności gminnej rekurs do Wydziału powiatowego w ciągu dni 30 od dnia ich ogłoszenia.

Art. B.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.
